

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 261.

V Ljubljani, v ponedeljek 14. novembra 1898.

Letnik XXVI. a

Državni zbor.

Dunaj, 13. novembra.

Častno sodišče.

Mnogi se čudijo, da so v avstrijskem parlamentu mogoči taki škandali, kakor so se dogajali minolo leto in tudi že letos. A stvar je naravna. Politika je mnogim postala paradni konj, torišče samoljubnih demagogov, utočišče raznim dvomljivim življem. V političnih bojih vrže vrtinec nasprotnih si tokov na suho tudi ljudi, ki imajo dobra pljuča in nabrušene jezike, a niti trohice one dvorljivosti in dostojnosti, kakeršno zahteva navadna človeška pamet od resnega ljudskega zastopnika v zakonodajskem zboru. In tako prihajajo vedno v gostejših trumah v parlamente osebe, katere si s komolci in pestmi delajo gaz ter s surovo silo in nečuvano brezobraznostjo zagovarjajo svoje »radikalne« nazore. In na take prismojene Herostrate ni mislil državni zbor, ko je snoval poslovni red, pravila ljudskim zastopnikom.

A danes so v zbornici možje, ki z namenom, sistematično uničujejo parlamentarizem ter pod varstvom imunitete pred vsem svetom zaničujejo avstrijsko domoljubje ter v blato teptajo najdražje svetinje. Ali je to zadoščenje, ako je Daszynski imenoval Wolfa »lumpa« in Gniewosz »capina«? Ali bi dobil zadoščenje ugled parlamenta, ko bi predsednik Wolfa poklical k redu? Ali je Gniewosz zamašil s sabljo Wolfu umazana usta? Ne, kajti Wolf išče tacihi prilik, da širi svojo popularnost v krogih, katere je oslepila politična strast. Mi obsojamo dvoboj že z verskega, državnega in naravnega stališča, a v tem slučaju tudi s parlamentarnega in taktičnega. Zato pa odobrujemo predlog poslanca Treuinfelsa, katerega so podpisali mnogi poslanci iz raznih klubov. Predlog se glasi:

»Izvoli naj se takoj odsek 24 članov, da se posvetuje o parlamentarnem častnem sodišču, držeč se nastopnih načel: 1. Člane tega častnega sodišča voli zbornica izmed poslancev iz cele zbornice; 2. to častno sodišče imej dvojno nalogo: a) preiskati in razsojati, ali se je v danem slučaju zgodila razžalitev ali ne, in b) določati, kako naj žalivec zadosti razžaljenca; proti razsodbi častnega sodišča ni pritožbe; 3. zadoščenje se zgodi po načinu razžaljenja, ali da opravičuje se žalivec pojasni svoje besede, da jih prekliče ali pa pred pričami, oziroma v zbornici prosi odpuščanja; v vseh slučajih pa je dvoboj izključen; 4. kdor se ne pokori sklepu častnega sodišča, odpove se s tem pravici, da sme še prihajati v zbornico in prejemati dnevnine; 5. parlamentarno sodišče sodi o žalitvah časti od oseb, ki imajo pravico sedeti v zbornici, ako se žalitve tičejo oseb, ki so opravičene biti v zbornici; 6. to sodišče posluje, ako zahteva žaljena oseba ali pa dva člana sodišča.«

Priznamo, da bi tako sodišče ne odpravilo parlamentarnih dvobojev, tudi je dvomljivo, da bi ta predlog obveljal, gotovo pa je, da bi bili mnogi pretepači in kričači previdnejši v svojih besedah,

Novi predstojnik za bogočastje in uk.

Iz Zagreba, 8. novembra.

Hrvatska je nedavno dobila predstojnika za bogočastje in uk. Bilo je za to važno stolicco raznih kandidatov, pa se je bilo banu zares težko odločiti za osebo, ki bi bila seveda po volji tudi mažarski vladi, saj se brez nje dandanes na Hrvatskem ne more, kakor je znano, nič zgoditi. Dolgo časa so smatrali merodavni krogi hrvatski za resnega kandidata dr. Pliverića; toda v

Budimpešti so bili temu protivni, kajti profesor je vseučilišnega, ki je še pred nedavnim pisal in govoril o samostalni državi hrvatske, vendar le niso hoteli postaviti na tako važno mesto, če tudi je v novešem času prestopil v mažaronski tabor ter se trudil s svojim delovanjem dokazati, da je ono, kar je učil, le teorija, a da se ne da v življenju izvesti. Toda vključ temu niso Mažari odnehal in predložen je bil drug kandidat vseučilišni profesor Armin Pavić ter tudi potrjen.

Kdo je profesor Armin Pavić? Vsem slovenskim literarnim historikom gotovo dobro poznata ličnost in nekdanj marljivi gimnazijalni, a kasneje vseučilišni profesor. V svoji mladosti je bil vrlo oduševljen Hrvat ter se je posebno boril za slobodo hrvatskega naroda proti vladovini bana Raucha. Takrat je spregovoril marsikateri domoljubni govor, pa je radi tega izgubil tudi službo ter moral celo bežati v vojaški Sisek, kjer je sodeloval pri opozicijskem listu »Zatočniku«. V teh letih se je bavil tudi mnogo in intenzivno z izučevanjem stareje hrvatske književnosti, posebno dubrovniške, ter je izšlo iz njegovega peresa mnogo učenih razprav.

Vsakdo, kdor se hoče natančneje upoznati z dubrovniškimi dramatičnimi pisatelji, ta mora pročitati njegovo delo o dubrovniški drami in pa o prvem dubrovniškem pesniku Gunduliću. Sploh velja Armin Pavić kot auktoritet še dandanes v književni zgodovini dalmatinske književnosti. A razun tega pozna izvrstno hrvatski jezik, lepo piše in krasno govori. Ban Mažuranić, ki je zasel bansko stolicco po padcu Raucha, je vrlo čislal Pavića, a le ta je zopet znal ceniti zasluge Mažuranićeve za hrvatsko književnost. Armin Pavić je pokazal v svojih spisih, kako velik književnik in pesnik je Mažuranić, ki je popolnil izgubljena dva speva Gundulićevega »Osmana« tako dovršeno, da je daleč nadkrilil samega pesnika dubrovniškega.

LISTEK.

Moji Mařenki.

(Česki spisal K. Křen.)

(Dalje.)

»Jaz, če bi bil prav ciganskega rodu in že poslednji njegov potomec, bi si še štel za dolžnost, pripomoči kar največ k temu, da bi ostal nanj vsaj časten spomin v zgodovini človeštva!« Tako je rekel Palacky Dubrovskemu, ko se je zdelo, da zvoné češkemu narodu že pogrebni zvonovi in da češka zvezda že zahaja! In zdaj, ko se ta zvezda žareče in jasno spreminja v solnce, da se pod njegovimi žarki vse smeje in bujno razvija, bi imela jaz poslušati sramotne besede tu na zemlji, s katere so tuji pritepenci odnašali zlato, spremenili tla v izsušeno puščavo in ubogo ljudstvo je napolnovalo te doline s svojimi telesi in svojo krvjo ter zemljo napajalo s svojimi solzami? Res, slabo me poznate, gospod stotnik, če mislite, da me preslepi blišč vaših besed, dočim bi ne vedela, kam merijo! Sreča, da ni slišal oče vaših besed. Ubogi —.

»— Toda, gospica Irma!«

»Prosim, ne poznam tega imena, če se morebiti prav prilaga vašemu posluhu lepše, kakor priprosto češko ime Mařenka. Razumite, gospod stotnik, češki, nikakor madžarski!«

Mařenka, hči učitelja Peture, je jezno gladila rožo, koju ji je prinesel stotnik Havran, ali kakor se je podpisoval »Havranyi«.

Težko, res težko je bilo določiti, katera roža plamtí bolj ognjeno, ali ta v Mařenkinih rokah, ali ona na njenem licu.

»A jaz sem hotel le —.«

»— Hotel ali ne hotel, kdo vé to? Zdaj sem vsaj spoznala, kako mnenje ima gospod stotnik o ljudstvu, h kateremu se jaz s ponosom prištevam, in ki ima tu na Slovaškem svoje brate.«

Stotnik Havran je jezno pogladil svoje lepe brke. Vedel je, kam merijo zadnje Mařenkine besede. Pred nekaj časom se je neprevidno izrazil, da kar je slovansko, je priprosto, in zdaj se je ubožček sam spomnil, da njegov oče nekje pod Křivanom proklinja vse, ki pijó slovansko kri.

»Vi, gospica, bi bili izvrsten pridigar. Vsaj tako je soditi po zadnjem dogodku na gori pod lipami pri kipu svetega Ivana. Jezdil sem tam mimo in opazil skupino ljudij. Poženem konja

bliže in kaj vidim? Gospica Irma, ali prav za prav Mařenka kleči pred kipom, kakor gospod župnik in za njo pobožne ovčice, hahaha«, se je hotel stotnik šaliti.

»Zakaj ne, bila sem tam in sem tam v velikem travnu skoro vsak dan. Župnija je od tukaj daleč, kak čudež tedaj, če moli učiteljeva hči z ljudstvom rožni venec?«

»Hahaha! Gospodičina Peturova igra v Javlovcovi ulogi župnika! Krasno! To moram pa povedati svojim prijateljem. Saj vam res že nič ne manjka —.«

»Razun cerkovnika, ki bi nategnil razposajenim dečkom ušesa. Z Bogom, gospod stotnik!« Predno je stotnik umel poslednji Mařenčini poklon, je bil že v sobi sam.

Kaj mu je ostajalo, kakor nastopiti pot proti domu, kamor mu je dala Mařenka dovolj razumljivo znamenje!

Takega konca se ni nadejal. Njegov pogled je obstal na rožinih listkih, ki so bili raztreseni po tleh. Na mestu, kjer je stala Mařenka, jih je stalo največ. Stotnik se je nehoté stresel. Tako naravna in čista je bila njegova ljubezen do Mařenke, kakor ta krasna roža! In zdaj? Ta mala

V tem času je Armin Pavić tudi največ delal na književnem polju in kot profesor na vseučilišču.

Toda to oduševljenje ni trajalo dolgo. Mažuranića bana niso radi gledali v Budimpešti; našli so sredstva, da so ga izpodrinili, in četo domoljubno, ki je bila zbrana okolu tega hrvatskega velikana, razpršili. Malo jih je ostalo vernih nazorom Mažuranićevim, med njimi ni bilo Armina Pavića. Iz gorečega domoljuba je postal mlačen pristaš nove politične struje pod banom Pejačevićem, ki je smerala za tem, da se hrvatsko vprašanje zamočviri. A ko se je slednjič za sedanjega bana moral vsakdo odločiti, v katerem taboru hoče ostati, pridružil se je mažaronski večini tudi Pavić ter od l. 1884, ko je bil izvoljen za poslanca v hrvatski sabor, do dandanes ostal njen veren privrženec.

S početka je bil v saboru prav zgovoren. Njegovi govori so bili po obliki lepi, ali po zadržanju slabi, saj je vendar moral kot poprejšnji domoljub, pobijati zdaj sam svoje poprejšnje trditve; a to ne gre nikdar od srca. Zategadel se ne more Pavić nič več smatrati političnim govornikom, odkar je prestopil v mažaronski tabor. To je tudi sam sprevidel, pa je počasi prenehal popolnoma s svojimi govori; vendar pa so ga smatrali še vedno tako uglednim članom sabora, da je bil izvoljen tudi v ogerski sabor in celo v delegacije. Tukaj se je seveda odlikoval le s svojim molčanjem.

Pa še neka sprememba je nastopila vsled tega pri Paviću. Od onega časa, ko se je oklenil mažaronske stranke, prenehal je Pavić tudi književno delovati. In to je največja škoda, katero trpi Hrvatska, kajti tak učenjak, kakoršen je profesor Pavić, mogel je ravno z izučevanjem hrvatskega jezika in njegove književnosti največ koristiti domoljubnemu oduševljenju hrvatske mladosti. Kaj bi pa vendar moglo mlade duše hrvatskih vseučiliščnikov bolj navduševati za svojo domovino nego ravno natančno poznavanje književne zgodovine? In to veliko delo je učeni profesor zanemaril le radi nesrečne politike. Jeli mu je zdaj podeljena čast kakšno nadomestilo za njegovo politično delovanje, kdo bi temu oporekal. Pri nas se to veruje, dočim se mažarski časopisi hudejejo radi tega imenovanja ter oponašajo celo banu, da je predložil Pavića na imenovanje posredovanjem samega Strossmayerja. Zategadelj, omenjajo isti časopisi, je zavladalo tudi med vladino stranko, posebno v srbskem klubu, veliko nezadovoljstvo, o katerem pa v Zagrebu ne vemo nič.

Značilno je, da se v tem poročilu omenja posebno srbski klub, kajti le ta bi seveda najraje videl, da postane predstojnik za bogočastje in uk njihov človek, kar pa vendar ne gre na Hrvatskem, kjer je ogromna večina prebivalcev katoliška. Mažari bi bili pa seveda raje videli na tej stolici kakšnega Mažara nego Hrvata, saj se je nekaj časa tudi govorilo o nekem višjem činovniku v mažarskem ministerstvu, ki je bil baje opredeljen za to mesto.

Hrvatski opozicijski časopisi se drže precej rezervirano glede tega imenovanja. Vsi se izjav-

ročica, ki je drugače prijazno stiskala njegovo desnico, je uničila rožo, uničila, zavrgla njegovo ljubezen. Zakaj? Stotnik se je zamislil. Zakaj je Mařenka tako nasprotovala njegovim besedam? Saj je z njimi izrazil samo mnenje onih krogov, v katerih se je gibal, in to so vendar izkušeni ljudje. — Besedi takih mož je vendar lahko verjeti!

Ponosno je vzdignil glavo: »Poiščimo si zaščeno, gospica! Pokažem ti, da stotnik Havran ne zna samo ljubiti, ampak tudi ne ljubiti, — da ne ljubiti? Nikakor, vendar tebe ne, Mařenka moja! Ali kaj morem zato, da te imam rad?«

Hlastno je pobral nekaj rožin listov in s hitrim korakom odšel iz hiše.

Stotnik je bil proslul po svoji krasoti v celem polku. Njegovo gladko, neobičajno pravilno obličje je vabilo k sebi vsakega in plemenita zunanost se je ponašala še z mladeniško simetrijo in z onimi posebnostimi, ki so lastne le slovanskemu plemenu. Na prvi pogled si spoznal, da je ta Havran resnični slovanski »havran«, kojega gnezdo je bilo, kakor že poprej omenjeno, nekje pod Křivanom.

(Dalje sledi.)

* gavrán.

ljajo, da hočejo novega predstojnika soditi po njegovih delih. A, dela bo imel novi predstojnik dosta. Dve stvari se mu posebno priporočati, namreč skrb za krščanski in domoljubni odgoj mladosti. Vera krščanska in domoljubje hrvatsko naj se ne potiskuje iz šol, kakor zdaj žele naši sovražniki. Jedno in drugo braniti je dolžan novi predstojnik kot katolik in kot Hrvat. Drugo važno vprašanje pa je utemeljenje medicinske fakultete, katera postaja Hrvatom vse bolj potrebna, posebno v novejšem času, ko so Mažari začeli pravilov na hrvatsko mladost, da jo namamijo v Budimpešto, da se tamkaj pomažari. Res bode imel novi predstojnik radi tega dosta borb, ali če si bode predvzel nalogo kot resnobno, bode jo tudi izvel in hrvatski narod mu bode zato brez dvoma hvaležen.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. novembra.

O položaju. Klub katoliške ljudske stranke posvetoval se je v svoji zadnji seji, kakor poroča »Grazer Volksblatt«, o nagodbenih predlogah ter potem jel razpravljati o sedanjem notranje političnem položaju. Po mnenju večine članov tega kluba je sedanja slika položaja nekako takale: Ako se večina vzdrži na dosedanji poti in neomajno vztraja pri znanih sklepih v vsakem oziru, ostane tudi Thunova vlada, akoravno bi se nagodbeno vprašanje vsled eventualne obstrukcije moralo rešiti s pomočjo paragrafa 14., da tudi tedaj, ko bi se morala spremeniti sedanja ustava. Ako pa desnica ne izpolni te svoje dolžnosti in odreče pomoč vladi, mora ta pobrati šila in kopita ter narediti prostor drugemu ministerstvu. V tem slučaju pa prideta na krmilo Chlumecky in Auersperg, ki že komaj čakata na ta preobrat. Vsled tega gospoda na leviči tudi sedaj ne mara ničesar čuti o obstrukciji v kljub velikemu pritisku od strani graških germanskih velmož. Ravno vsled tega bi pa tudi katoliška ljudska stranka zakrivila največjo politično neumnost, ko bi v zadnjem trenutku izstopila iz parlamentarne večine, ker bi pripomogla le liberalni kliki, da bi se povzpela na vrhunec. Ta bi, kakor je že sama izjavila, kaj rada glasovala za nespremenjene nagodbene predloge, ko bi le mogla priti do nekdanje slave in veljave. S tem bi si mi torej nič ne koristili z ozirom na nagodbo, nasprotno bi bili pa neprimerno mnogo oškodovani v političnem, verskem in gospodarskem pogledu. Sicer pa še ni rečeno, da bomo vsprejeli popolno nespremenjene vladne predloge, ki so pa že itak boljše, nego dosedanja obstoječa avstro-ogerska nagodba. — To so toraj razlogi, vsled katerih vztraja katoliška ljudska stranka v desnici, in prav jednaki razlogi družijo z desnico tudi naše slovanske zastopnike.

Županske konference na Gorenjem Avstrijskem. Po prizadevanju gorenjeavstrijskega deželnega odbora, posebno pa še zelo delavnega in za blagor dežele vnetega deželnega glavarja dr. Ebenhocha vršila so se v letošnji drugi polovici v trinajstih okrajih posvetovanja županov, ki so bila v marsičem vrlo zanimiva. Zastopnikom občin v deželi, katerih le pet se ni vdeležilo teh konferenc, je bila s tem dana ugodna prilika, pojasniti težnje in želje prebivalstva, zastopniki deželnega odbora pa, ki so vedno prisostvovali takim zborovanjem in je bil vselej prisoten deželni glavar sam, imeli so najlepšo priliko proučiti se o raznih težnjah ter dobiti dovolj gradiva za uspešno delovanje v deželnem odboru in zboru. Govorilo se je pri teh konferencah o upravi občinskega, okrajnega in deželnega premoženja, o cestnih, ubožnih in sanitarnih zadevah in drugih tekočih vprašanjih. Zadeve, katere je deželnemu odboru mogoče rešiti v njegovem lastnem delokrogu, se večinoma že rešujejo ali so pa že rešene, o vsem bode pa deželni odbor obširno poročal deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Razvidno je torej iz tega, da bodo ta posvetovanja jako velike koristi za posamezne občine, kakor tudi za celo deželo, ki sme biti ponosna, da jej načeluje tako vrlo delavni deželni odbor. In pri nas? Ali se našemu prebivalstvu res že tako dobro godi, da nima več nikakih teženj in pritožb, katere bi moral čuti in uvaževati deželni odbor? S samimi deželnozborskimi sejami, pri katerih zastopajo poslanci veliko število občin, ne more biti vsem pomagano.

Ganiti se je toraj treba, dokler ni prepozno, in posnemati vrli gorenjeavstrijski deželni odbor.

Deželnozborske dopolnitve v Južnih Tirolah. Poročali smo svojedobno, da je vsled popolne abstinence italijanskih deželnih poslancev bila vlada prisiljena proglasiti ugaslim njihove mandate ter razpisati nove volitve. Ravno te dni se vrše volitve volilnih mož, a glej čudo, kmečki volilci so tako navdušeni za abstinenčno politiko, da pri prvotni volitvi v okraju Nonsberg, ki obsega šest občin, mej temi nekaj večjih, ni prišel k volitvi niti jeden volilni opravičenec in se toraj volitev sploh ni mogla vršiti. V nekaterih drugih okrajih se sicer vrše prvotne volitve, toda udeležba je tako minimalna, da gré največkrat trda za potrebno število volilnih mož.

Mažarska skrb za velemoč avstro-ogerske monarhije. Vsem avstrijskim krogom je le predobro znano, kako »skrbne« Mažari za ugled in veljavo avstro-ogerske monarhije in da jim ni prav nič drugega v mislih, nego njih lastna korist bodisi v političnem, narodnem ali gospodarskem oziru. Vkljub temu pa se drzne židovsko-mažarska večina trditi, da je obstoj naše monarhije kot velesila odvisen le od njih samih. V tem smislu je vsaj govoril znani mažarski bahač Koloman Tisza na nekem shodu, na katerem se je bilo po opoziciji. Rekel je mej drugim: »Sedanje razmere v avstrijski državni polovici so nujno zahtevale, da se je težišče monarhije nagnilo na našo stran kjer vladajo povsem normalne (!) razmere. Ko bi pa opozicija motila te razmere, morala bi se Ogerska spustiti z one višine, na katerej je stala vsled svojih zaslug.« No, to je vsekako malo preveč rečeno, in radi višine, na kateri se Mažari sedaj nahajajo, jih naša avstrijska polovica pač ne more zavidati.

Zveza mej Anglijo in Ameriko. Vesti o neki tajni zvezi mej Anglijo in severoameriškimi zveznimi državami je potrdil, kakor znano, pred nedavnim angleški ministerski predsednik lord Salisbury, sedaj pa še ameriški general Miles na nekem banketu v New-Yorku. Rekel je ta mož mej drugim: Ameriške zvezne države so dobile po vojski dovolj povoda, pripoznati veliko zahvalnost nasproti materi Angliji za nje mogočen in časten vpliv. Še jasneje se to razvidi iz poročila pariškega »Liberte« o pogovoru njegovega zastopnika v Londonu z nekim zunanjim diplomatom. List namreč trdi, da je sovražno stališče Amerike napram Španiji v zvezi s pogodbo mej Anglijo in Ameriko, vsled katere je ta nekako zavezana, pridobiti Filipine za Angleže. Za to uslugo pa prepuste Angleži svojim zaveznikom otok Jamaiko in mogoče Špancev tudi neko denarno odškodnino. Taka pogodba bi bila pa zelo nevarna za svetovni mir, kajti gotovo je, da bi se proti zasedenju Filipin od strani kramarskih Angležev uprle vse v vzhodni Aziji interesovane velesile in večja vojska bi bila v tem slučaju neizogibna posledica.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. novembra.

(Osnovni shod društva »Naša straža.«) Opozarjamo, da je jutri ob šestih zvečer v »Katoliškem domu na Turjaškem trgu osnovni shod društva »Naša straža«.

(Usposobljenostni izpiti) pred ljubljansko komisijo so se vršili od 7. do 11. t. m. Za obče ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom so aprobirani gospodje: Germ Fran, Germovšek Mihael, Petras Henrik, Pristovšek Fran, Rapé Andrej, Recelj Alojzij, Svetlič Josip, Šijanec Ignacij, Šumer Henrik, Zemljč Maksimilijan; gospodičine: Gorjanec Matilda, Koderman Josipina, in sestre: Iglič Veronika, Kunst Bonaventura, Leitgeb Kerubina; z nemškim učnim jezikom gospoda Primosch Matija, Wittinc Ivan in gospodičina Wolff pl. Wolfenberg Lidija (slednja z odliko); s slovenskim učnim jezikom pa gospodičina Vidmajer Matilda; za nemški učni jezik je aprobirana gospodičina Mosettig Marija, usposobljena za ljudske šole z italijanskim učnim jezikom.

(»Slovensko delavsko stavbeno društvo«), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je dobilo od vis. c. kr. trgovinskega ministerstva 1500 gld. podpore, »uvaževaje njegove hvalevredne namene in da more tudi v bodoče svoje delovanje plodonosno razvijati«.

(Darilo.) Občina vrhniška je za spomenik cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani v smislu sklepa ljubljanskega županskega shoda dovolila prispevek 200 gld.

(Na znanje.) Ker se je ustanovni zbor »Naše straže« premestil z 8. na 6. uro, se tudi sestanek zoper pijančevanje, k čegar udeležbi še jedenkrat vabimo, predene s 5. na četrto uro popoldne.

(Martinov večer) je včeraj zvečer dostojno proslavila »Slovenska krščanskosocijalna zveza« v dvorani »Katoliškega Doma«. Kakor vedno, kadar »Zveza« priredi svoje veselice, došlo je tudi včeraj toliko občinstva, da se je dvorana pokazala znatno premajhna za krščansko-socijalno organizacijo. Občno pozornost je vzbudil nastop »Zvona«, ki je pod predsedstvom gosp. Jeraja pričel res lepo procvitati. Pevci so nastopili v ličnih novih čepicah. Tamburaški zbor »Zveze« je vspešno nastopil pod novim dirigentom g. Dorerjem ter utrdil svoje staro dobro ime. Pri prosti zabavi je povedal č. g. dr. Janežič mnogo lepega o sv. Martinu. G. govornik je vzbudil s svojim zdravim humorjem dokaj pristranskega smehu. Martinov večer »Zveze« je bil res prav prijeten, zabaven večer, kakršnih naj »Zveza« priredi še mnogo!

(Iz Idrije.) Novemberski avanzement je precejšen pri nas. Žgalniški nadoskrbnik K. Mitter postane rudniški svetnik, inženier K. Svoboda postane nadzornik in rudniški oskrbnik Sternberger je imenovan nadoskrbnikom. Temu primerno pridejo v višje razrede nižji uradniki. — Ob tej priliki opozarjamo, da je marsikaj ostalo pozabljenega. Pač je že zadnji čas n. pr., da se pogleda tudi na idrijsko šolo. Upanje je bilo, da prinese november kaj s seboj. Doslej je še vse tiho. Dasi imajo deželni učitelji že od 1. oktobra svoje plače vrejene, nastavljenih je v Idriji še vedno več učiteljev s 450 gld., katehet s 500 gld. Od samih »troštev« tudi učitelj ne živi.

(Ponesrečili) se je v Idriji v petek dne 11. t. m. zvečer hišni posestnik in rudar Jernej Tušar. Izognil se je v jami prepozno strelu. Ranjen je zelo težko, vendar je upanje, da popolnoma okreva.

(Gospodarsko društvo) se snuje v Idriji. Kupovalo bode od udov čipke ter društvenike preskrbovalo z živili. Društvo ima namen, povzdigniti čipkarsko obrt, ki je dajala v prejšnjih dneh Idriji lep zaslužek.

(Kri na hiši sramote.) Včeraj zvečer je smrtonosno v vrat zaklal nepoznani človek v tukajšnji sramotni hiši sina izvoščika Mihe Pukelsteina, ko je čakal vsled naročila pred hišo z vozom. Nepoznanec obnašal se je v hiši renitentno. Mladi izvoščik priskočil je, da zapreči surovost, mej tem pa je razgrajal mahnil po njem in — ušel, kar kaže, kako očetovsko je hiša zastražena. Zaman so bili doslej vsi opomini, katere je dobival ljubljanski magistrat o nečuvenem razgrajanju v tej hiši in nje okolici, upamo pa, da bodo dogodki zadnjih dni pripomogli, da ljubljansko županstvo stori glede odprave te beznice odločne korake, za kar si bode steklo vsestransko hvalo. Ljubljansko meščanstvo ne more več mirno gledati, kako se v tej hiši pokvarja naša mladina, vsaj je prišlo že tako daleč, kakor v Celovcu, da srednješolska mladina zahaja v »zavode«, in ravno te dni so imeli opraviti z nekim takim slučajem naneke tukajšnjem šol. zavodu. Gotovo ni preveč, če povemo, da so se celo največji lahkoživci škandalovali nad tem, da se v hiši pusti mladoletno dekle, ki se menda pripravlja za prihodnji »poklic«, ali kali. Vse govori za odpravo te sramote, ki se je nadela Ljubljani vkljub odločnemu protestu ljublj. prebivalstva, in radi tega naj se takoj prične potrebna akcija.

(Slikovite razmere gmotnega stanja učiteljstva c. kr. rudarske ljudske šole v Idriji.) Dolgo časa sem odlašal, a sedaj ko je sila že do vrhunca prikipela ne morem dalje, kakor da malo opišem bedno stanje učiteljstva c. kr. rudarske šole v Idriji. Idrijsko c. kr. rudarsko šolo vzdržuje visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo. Svoječasno in to ne pred dolgim časom nastavljale so se učiteljske moči od istega tako, da se jim je naravnost v dekretu priznalo, da spadajo v X. činovni razred državnih uradnikov. Vsakdo bi si mislil, da jim je bila tudi plača tako odmerjena, kakor uradnikom X. razreda. V novejšem času se ta klavzula izpušča v dekretih, kar je popolnoma prav, ker je to le »ironija«, kajti plača idrijskih c. kr.

učiteljev je tako nizko odmerjena, da niti prve učiteljske moči nimajo toliko, kakor državni uradniki XI. (!) razreda, kaj še le zadnje! V občem je plača c. kr. učiteljstva sledeča: Plača c. kr. ravnatelja znaša 700 gld. Druge učiteljske moči dobivajo 600, 550, 500, 450 in suplent le 360 gld. Štatus je tako urejen, da avanzira jedna ali druga učna oseba le tedaj, ako stopi kdo v penzijo ali pa ako kaka učna oseba umrje. Zadnje tri učne moči imajo plačo 450 gld., pri tem statusu mora zadnji učitelj dvakrat avanzirati, ne da bi dobil vinarja večje plače. V zadnjem času je smrt pobrala starejše učne moči, tako, da so sedaj same mlade učne moči nastavljene in treba nam je do prvega avanzma celih 15 (!) let čakati, ako ne vzame smrt katerega iz vrste. Žalostno, silno žalostno, da moramo na smrt svojega tovariša čakati, ako si hočemo slučajno za 50 gld. opomoči. Značilno je tudi, da služi na tej šoli že več let suplent za 360 (!) gld., akoravno je že pred letom napravil skušnjo učne sposobnosti, pa do danes še ni definitivnim imenovan! Kako pa stoji s številom učencev? Vseh šolo obiskujočih otrok je okoli 800, katere poučuje 11 učiteljskih močij. Vsi razredi so skoraj do zadnjega kotička prenapolnjeni tako, da ni mogoče pri takih zahtevah kot so tu, uspešno poučevati. Število učencev se suče okoli 90 na jedno učiteljsko moč in jeden razred ima celo 100 (!) učencev. Pri tako obilem razredu se mora učitelj ugonobiti in naravnost rečeno za dva delati, ako hoče postavnim zahtevam zadostiti. Postranskih dohodkov ni in ako bi tudi bili, bi ti le še bolj kvarljivo vplivali na učiteljstvo in mu tako pripravljali zgoden grob. Umevno je, da smo se v teh žalostnih časih obrnili na vse strani s ponižno prošnjo za zboljšanje gmotnega stanja. S tako pičlimi dohodki tukaj nikakor ni mogoče živeti. Življenjske razmere so silno drage, vse treba drago plačati pri tolikem številu prebivalstva, ker vsaka stvar se mora importirati in ta drago plačati. Pred letom dni prosili smo poljedelskega ministra, ki se je v Idriji mudil, za zboljšanje. Obljubil nam je, a do danes, ko je že eno leto minulo, še nismo vinarja od te oblube dobili. Upali smo, da bomo uslišani kot c. kr. učitelji pri zboljšanju plač državnih uradnikov, pa zaman. Še vedno vladajo iste razmere kot prej. Kakor znano, je Kranjska zboljšala stanje učiteljstva tako, da ima zadnji učitelj najmanjšo plačo 500 gld. In sedaj je že drugi mesec, ko uživa ljudski učitelj te dohodke med tem, ko imajo c. kr. učitelji c. kr. rudarske šole kot taki le še 450 oziroma 360 gld. V celem Avstriji ni jedne šole, ki bi s tem, da jo država vzdržuje, plačevala osobe tako pičlo kot idrijsko šolo in c. kr. rudarska šola v Idriji je jedina na Kranjskem, ki se odlikuje s tem, da uživa njeno učiteljstvo še 450 gld. plače med tem, ko ima učitelj v najzadnji gorski vasici najmanj 500 gld. Nam pod takimi razmerami ni ostati tukaj. Naravnost smešno, da ima učitelj, ki že sedmo leto slušbuje, 450 gld. plače med tem, ko uživa sleherni učitelj na Kranjskem najmanj 500 gld. Naj veljajo te vrstice v svarilo, da se ja kdo ne da ujeti na limanice pri svoječasnih službenih razpisih, kajti, akoravno postaneš c. kr. učitelj, nimaš od tega nobenega dobička, kot da postaneš zadnji učitelj v statusu in da si vsled prenapolnjenosti koplješ veliko prezgoden grob v že itak nezdravem idrijskem mestu.

(Z Dobrave pri Kropi.) Te dni so se izvršile občinske volitve za župniji Dobrava in Ovsice. Izvoljeni so nastopni gg.: župnika V. Aljančič in I. Preša ter posestniki iz dobrowske župnije: Anton Pogačnik, Fr. Spendov, Peter Sitar, Jernej Bertoncelj, Janez Bohinec, Peter Pretnar in Valentin Debelak; iz ovsiske pa: Janez Potočnik, Matija Fister in Janez Rant. Županom je bil jednoglasno izvoljen g. Anton Pogačnik, posestnik iz Srednje Dobrave; svetovalci pa so: Peter Sitar, Fr. Spendov in Janez Potočnik. Novemu občinskemu zastopu, vzlasti pa vrlemu županu želimo, da bi krepko deloval v blagor obeh župnij. Večina novega odbora se je po volitvi sošla na gostoljubnem domu g. župana, kjer so se vrstile navdušene napitnice. Bog in sreča junaska!

(Iz Ročinja.) Glede sporočila iz Ročinja v cenjenem »Slovenec« z dne 7. t. m. naj resnici na ljubo pojasnim sledeče: Vaška policaja nista aretovala žandarma v pravem pomenu besede, marveč bilo je tako: Hotela sta iti večkrat v gostilno opozarjat gostilničarja in goste

na policijsko uro, pa nima bilo dano. Čakala sta toraj pred hišo in ko je prišel žendarm iz krčme, kjer je bil tri ure — do 11½, predstavila sta se mu kot ponočna varha vprašaje ga, s kako pravico da je čez policijsko uro (10 uro) v krčmi. On: »pokaži mi znak policaja«. »Imava doma«. On! »prav! pojdimo pogledat«. Tako so prišli vsi trije na trg pred cerkvijo, kjer je žendarm tam kramljajočim fantom 3 krat zaukazal, naj gredo domov. Ker so se obotavljali, so na njegovo pretenje pa koj zbežali. — Tudi vinjen ni bil. To so sicer nekateri trdili, ki pa sedaj svoje besede pozirajo.

(Popravek.) »Slovenec« od ponedeljka št. 255. piše, da je bil dne 4. novembra 1898 obešeni M. Režek »zadnji čas stanujoč v stopiški župniji«; vendar pak ni bival tu nikdar in nikoli, ne prejšnji ne zadnji čas. — Odličnim spoštovanjem Jakob Porenta, župnik. — Stopiče, dne 12. novembra 1898.

(Napačna bojazljivost.) Socijalist Stettner se je pregrešil zoper tiskovno postavo in bi bil imel biti sojen v Segedinu. Predsednik sodišča, lojalen Mažar, se je bal, da ne bi socijalist porabil te prilike za razširjanje svojih idej, in je ukazal najostrejšje, da orožniki nobenega človeka ne smejo pustiti k razpravi. Ob določeni uri prideta obtoženec in zagovornik, a stražnik ju zavrne, češ, nihče ne sme noter. Bilo je treba novega ukaza predsednikovega, da sta prišla pred sodišče. — S tako bojazljivostjo se pač Mažari ne bodo rešili socijalistov.

(Revščina v velikih mestih.) V Londonu objavijo vsako leto število onih, ki umro radi lakote. Poročilo iz l. 1897 pravi, da je poginilo v najbogatejšem mestu sveta 41 ljudi radi tega, ker niso imeli ničesar jesti. Od petih žrtev še imen niso dobili.

(Zbadljiva statistika.) Nek statistik je imel podrobne podatke o lepotilu, ki se porabi vsako leto v Zjedinjenih državah. Izračunil je, da bi se pobarvalo za svoto, izdano od ameriških gospej in gospodičen za lepotilo svojih obrazov, vsako leto 37.000 hiš. Barva za vsako hišo bi pa lahko stala 700 gld.

(O francoskih judih) piše »Hann. Courier«: Izmej 11—12.000 judovskih družin v Parizu je k večjemu 5—600 prav zelo bogatih, ki zavzemljejo v bankah in na borzah odlična mesta. V tem obstoji moč tukajšnjega judovstva, katera dosega svoj vrhunec pri Rothschildu, čegar imetje se ceni na več milijard. Poleg njega moramo imenovati še Heineja, Foulda, Dreyfusa, Schnapperja, Hirsša, Erlangerja, Königswarterja, Camondona, Ephrusija, Haberja, Hünzburga itd. Vsi ti bančni gosposdije delajo tudi velike kupčije v inozemstvu, celo v Rusiji in v južni Ameriki. Denarja izdado dosti in so posestniki palač, vil, jahalnic itd. — Rothschild je na Francoskem prvi in najbogatejši posestnik zemljišč in vinogradov. Vsa njegova zemlja meri nad 180.000 ha. V Parizu samem je največ hiš njegovih. — Ostalih 2—300 izraelskih družin, ki so tudi zelo bogate, se peča z večine z obrtnimi podjetji vsake vrste, tudi s knjigotrštvom in tiskom. Kupčija z diamanti, s starimi ali novimi umetninami se nahaja skoro vsa v judovskih rokah. 3—400 judov je častnikov in uradnikov, mnogo je zdravnikov, zemljemercev, profesorjev, pisateljev, glasbenikov, gledališnih igralcev. Od preje omenjenih 5—600 najbogatejših judovskih družin jih je prav malo, katere ne bi imele v rodovini nobenih kristijanov. Štiri ali pet žensk iz Rothschildove družine je krščenih in so omožene s kristjani. Monakovska kneginja, preje vdova Richelieu, je rojena Heine, neka druga Heine je vojvodinja v Elchingenu, v najmanj tridesetih ali štiridesetih rodovinah so vse hčere krščene in omožene s kristjani. Več bogatih rodovin (baron Oppenheim, grof Cohn d' Envers) se je popolnoma pokristjanilo. Francosko plemstvo in imenitnejše meščanstvo je že stopilo v svaštvo z judovskimi rodovinami. Slično je tudi pri drugih judih do najrevnejšega.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 14. novembra. »Neue Freie Presse« objavlja tendenciozno poročilo, da je Rampolla po dunajskem nunciju naročil tržaškemu škofu, naj se ozira na Italijane glede določevanja jezika pri službi božji ter da naj osnuje za italijanske bogoslovce posebno ita-

lijansko semenišče. Za vse to je baje tržaški župan osebno posredoval v Rimu. Vsa vest je malo verjetna.

Dunaj, 14. novembra. Včeraj dopoldne se je vršil v dvorani nižjeavstrijskega obrtnega društva pod predsedstvom zborničnega predsednika dr. pl. Fuchsa shod delegatov za projekt z drugo zvezo Trsta, katerega so se udeležili poslanci, zastopniki trgovinskih zbornic dunajske, olomuške, solnograjske, goriške in beljaške, ter zastopniki gospodarskih društev. Poročevalec inženier Bücheler je najprej pojasnil razloge, ki govorijo za Predilsko železnico čez Ture nasproti železnici čez Karavanke, ter kazal na Reko, ki je pod patronanco ogerske vlade že v mnogem prekosila tržaško mesto. Na to se je vnela daljša živahna razprava ter vsprejela soglasno resolucija, v kateri se vlada pozivlja, naj čim prej prične z gradnjo predilske železnice, ki je najcenejša, najkoristnejša in najbolj vsestranski ustreza določenemu namenu.

Dunaj, 14. novembra. Danes so imeli ministri ob desetih skupno sejo.

Dunaj, 14. novembra. Shod nemških liberalcev bo v Brnu dne 10. decembra.

Dunaj, 14. novembra. Državno pravdnitvo je pričelo preiskavo zaradi udeležencev pri dvoboju Gniwosch-Wolf.

Dunaj, 14. novembra. Poljski klub je danes v posebni seji izrekel posl. Gniwoszu priznanje za nevstrašno branitev narodne časti; potem se je klub pečal z nagodbo ter določil govornike za glavno debato o nagodbi; na razgovoru je bil v klubu tudi ukaz pruske vlade, da morajo avstrijski Slovani zapustiti prusko ozemlje.

Rim, 14. novembra. „Italie“ poroča, da so nekatere velevalisti prejele iz Vatikana noto, v kateri se izraža želja, naj bi se protianarhistična konferenca vršila v Florenci, da pa je italijanska vlada temu najodločneje ugovarjala, vsled česar se vrši posvetovanje nepreklicno v Rimu.

Pariz, 14. novembra. „Agence Havas“ poroča iz Colmara, da je Dreyfus umrl. Oficijelno ta vest še ni potrjena.

Madrid, 14. novembra. „Agence Fabre“ poroča iz Havane: Dve stotniki policijskih agentov sta se uprli in zahtevala, da se jim izplača zaostala plača. General Arolas pa jih je zapovedal razorožiti in zapreti v vojašnico.

Kaneja, 14. novembra. Krščansko ljudstvo nestrpnost pričakuje dne, ko dojde guverner grški princ Jurij. Županstvo je na željo admiralov votiralo 4000 frankov za vsprejem. Vstaši so se izjavili, da takoj odlože orožje, ko dojde novi guverner.

London, 14. novembra. Bivši notranji minister Asquith je imel daljši politični govor na nekem shodu v Padihamu, ter izjavil, da treba rešiti še marsikatero kočljivo vprašanje mej Anglijo in Francijo in da so popolno skupni interesi sprijateljenih držav Anglije in Amerike na vzhodu, ter da bo skupno postopanje teh dveh sil znatno spremenilo vse vzhodnoazijsko vprašanje.

Washington, 14. novembra. Vlada je naročila članom ameriške mirovne komisije v Parizu, da ne smejo več dopuščati razgovorov o položaju filipinskih otokov. — Le o tem se sme vršiti razgovor, kedaj in kako naj se izroče otoki ameriški oblasti.

Metereologično poročilo.

11. novembra. France Pristave, zasebnega uradnika sin, 17 mesecev, Konjušne ulice 2, voda v glavi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Padačina v 24. urah
12. 9. zvečer	739.2	8.5	brezv.	jasno	
13. 7. zjutraj	738.7	7.8	sl. svzh.	megla	0.0
2. popol.	739.0	14.3	sr. jzrh.	jasno	
13. 9. zvečer	738.8	7.1	sl. jzrh.	jasno	
14. 7. zjutraj	742.2	9.3	sl. jug.	oblačno	0.0
2. popol.	742.4	11.5	sr. vzh.		

Srednja temperatura sobote 10.2°, za 5.8° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 9.7°, za 5.6° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 12. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10.50	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8	Surovo maslo,	90
Ječmen,	7.50	Jajce, jedno	3
Oves,	6.50	Mleko, liter	8
Ajda,	9	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	8	Telečje	62
Koruza,	6.50	Svinjsko	60
Krompir,	3	Kostrunovo	36
Leča,	12	Piščanec	40
Grah,	8	Golob	15
Fizol,	8	Seno, m. stot.	178
Maslo, kgr.	94	Slama,	160
Mast,	76	Drva trda, 4 kub. m.	7
Špeh svež,	65	„ mehka, 4 „	5

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da prevzemam in izvršujem točne naročila na 294 37—31

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina itd.

Posiljatve v omotih po 5 klg. oddajam po pošti, one od 30 klg. naprej pa po železnici s povzetjem.
Take posiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n. gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviš si specijalitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr. morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razposiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike doposiljem radovoljno in brezplačno. Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in morem dati blago po tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan v Trstu,
ulica S. Francesco št. 6.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Št. 38276.

Ustanove.

Dne 2. decembra letos oddale se bodo pri podpisanem mestnem magistratu

mestne cesar Fran Josipove jubilej. ustanove

namenjene **mestnim revežem**, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada. Prošnje za podelitev teh ustanov, katerih je dvanajst, in sicer dve po 25 gld., deset pa po 20 gld., vložiti je **do 24. t. m.** pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 2. novembra 1898.

Dunajska borza.

Dne 14. novembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 > 75 >
Avstrijska zlata renta 4%	119 > 70 >
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 > 35 >
Ogerska zlata renta 4%	119 > 75 >
Ogerska krona renta 4%, 200	97 > 85 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	353 > 50 >
London vista	120 > 50 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 95 >
20 mark	11 > 78 >
20 frankov (napoleonador)	9 > 54 >
Italijanski bankovci	43 > 80 >
C. kr. cekini	5 > 68 >

Dne 12. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	165 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 > — >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 > — >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 20 >
Tisne srečke 4%, 100 gld.	133 > 25 >
Dunavske vravnave srečke 5%	130 > — >
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 > — >
Posojilo goriškega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 50 >
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 > 10 >
Priporočne obveznice državne železnice	— > — >
„ južne železnice 3%	179 > 60 >
„ južne železnice 5%	126 > 25 >
„ dolenskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 > — >
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 > 50 >
Salmove srečke, 40 gld.	82 > 50 >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > 75 >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	23 > 50 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 > — >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3465 > — >
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	423 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	70 > — >
Splošna avstrijska stavbna družba	116 > — >
Montanska družba avstr. plan.	178 > — >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 62 >

„MERCUR“
XXXVII. letnik.

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih efektov, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.
Brezplačno darilo „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega zaznamke vseh izžrebanih srečk.
Naročuje se s poštami nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.

2 gl. 60 kr.
celoletna naročnina.